

Briselē, 2022. gada 28. oktobrī
(OR. en)

13790/22

**Starpiestāžu lieta:
2017/0115(CNS)**

**FISC 205
ECOFIN 1061
TRANS 658**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Projekts – Direktīva, ar ko attiecībā uz atsevišķiem noteikumiem par smago kravas transportlīdzekļu nodokļiem groza Direktīvu 1999/62/EK par ceļu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem – politiska vienošanās

I. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

1. Komisija 2017. gada 31. maijā nāca klajā ar priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko attiecībā uz atsevišķiem noteikumiem par transporta nodokļiem groza Direktīvu 1999/62/EK par dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem ¹.
2. Komisija minēto priekšlikumu iesniedza kopā ar citu priekšlikumu grozīt Direktīvu 1999/62/EK attiecībā uz autoceļu nodevām un lietošanas maksām ² kā daļu no pirmās mobilitātes paketes. Kopumā šo divu priekšlikumu mērķis ir veicināt ceļu lietošanas maksas piemērošanu atbilstoši nobrauktajam attālumam nolūkā stimulēt tīrākus un efektīvākus autopārvadājumus.
3. Priekšlikuma par autoceļu nodevām un lietošanas maksām mērķis bija pakāpeniski atcelt laikam piesaistītas maksas (tā saucamās "uzlīmes") un ceļu nodevu noteikšanas principu attiecināt uz lielāku transportlīdzekļu grupu, pamatojoties uz vienkāršākām un zaļākām ceļu nodevu aprēķināšanas metodēm.

¹ Dok. 10175/17.

² Dok. 9672/17.

4. Priekšlikuma par transportlīdzekļu nodokļiem mērķis bija dot dalībvalstīm lielākas iespējas samazināt smago kravas transportlīdzekļu nodokļus, pakāpeniski samazinot Direktīvas 1999/62/EK ("Eirovinjetes" direktīva) pielikumā noteiktās minimālās nodokļu likmes.
5. Lai gan "Eirovinjetes" direktīva pirms 2017. gada tika grozīta divas reizes ³, noteikumi par transportlīdzekļu nodokļiem nav grozīti kopš sākotnējās direktīvas pieņemšanas 1999. gadā, tādējādi mazinot tās pielikumā ietverto minimālo līmeņu vērtību.
6. Tajā pašā laikā lielākā daļa dalībvalstu sāka piemērot maksu smagajiem kravas transportlīdzekļiem atkarībā no nobrauktā attāluma, ieviešot autoceļu nodevas. Tomēr tām joprojām ir pienākums iekasēt smago kravas transportlīdzekļu nodokļus, kas pēc būtības neatspoguļo nekādu konkrētu infrastruktūras izmantošanu.
7. Eiropas Reģionu komiteja atzinumu attiecībā uz priekšlikumu par transporta nodokļiem sniedza 2018. gada 31. janvārī ⁴, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja – 2018. gada 2. martā ⁵ un Eiropas Parlaments – 2018. gada 4. jūlijā ⁶. Tie visi atbalsta Komisijas priekšlikuma mērķi.

II. PADOMES DARBS

8. 2017. gada septembrī, kad Padomes prezidentvalsts bija Igaunija, tika nolemts Sauszemes transporta jautājumu darba grupā abus priekšlikumus, ar ko groza "Eirovinjetes" direktīvu, izskatīt kā paketi. Tāpēc 2017. gada 23. oktobrī priekšlikumu par transporta nodokļiem iesniedza minētajā darba grupā. Pēc tam darbs pie priekšlikuma tika apturēts līdz tiks panākts progress saistībā ar priekšlikumu par autoceļu nodevām un lietošanas maksām.

³ Ar Direktīvu 2006/38/EK un Direktīvu 2011/76/ES.

⁴ Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Eiropa kustībā: veicināt saskaņotus mobilitātes risinājumus", CDR3560/2017.

⁵ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums, EESC-2017-2888.

⁶ Eiropas Parlamenta 2018. gada 4. jūlija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz atsevišķiem noteikumiem par transporta nodokļiem groza Direktīvu 1999/62/EK par dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem, P8_TA(2018)0289.

9. Tajā pašā laikā diskusijas par priekšlikumu par autoceļu nodevām un lietošanas maksām tika virzītas uz priekšu dialogos. Pastāvīgo pārstāvju komiteja un Eiropas Parlamenta Transporta un tūrisma komiteja (*TRAN*) 2021. gadā apstiprināja dialogos panākto vienošanos, un 2022. gada 17. janvārī Eiropas Parlaments apstiprināja Padomes nostāju pirmajā lasījumā bez grozījumiem. Pēc tam tiesību akts 2022. gada 4. martā tika publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*⁷.
10. Tā kā priekšlikums par autoceļu lietošanas maksām tika pieņemts un priekšlikums par transporta nodokļu uzlikšanu smagajiem kravas transportlīdzekļiem vēl joprojām tika izskatīts, prezidentvalsts Čehija nolēma atsākt diskusijas par šo priekšlikumu Nodokļu jautājumu darba grupā (*WPTQ*), ņemot vērā priekšlikuma juridisko pamatu (LESD 113. pants) un priekšlikuma galveno tematu (nodokļu uzlikšana). Prezidentvalsts 2022. gada 15. septembrī un 7. oktobrī rīkoja Nodokļu jautājumu darba grupas sanāksmes par priekšlikumu.
11. Pirmajā sanāksmē Komisija iepazīstināja ar savu priekšlikumu, iekļaujot to pirmās mobilitātes paketes kontekstā. Direktīva, kas pašlaik tiek apspriesta, ir vienīgā daļa, kas vēl nav pieņemta. Komisija paskaidroja, ka nodokļu radītas transportlīdzekļu pārrobežu pārreģistrācijas novēršana tiek nodrošināta ar 2020. gadā pieņemtās paketes instrumentiem: direktīvu par transportlīdzekļu vadītāju norīkošanu darbā⁸, regulu par transportlīdzekļa vadīšanas laiku, atpūtas laikposmiem un tahogrāfiem⁹ un regulu par piekļuvi ES kravu autopārvadājumu tirgum¹⁰.

⁷ OV L 69, 4.3.2022., 1. lpp.

⁸ Direktīva (ES) 2020/1057, ar ko attiecībā uz izpildes nodrošināšanas prasībām groza Direktīvu 2006/22/EK un attiecībā uz Direktīvu 96/71/EK un Direktīvu 2014/67/ES nosaka īpašus noteikumus autotransporta nozarē strādājošo transportlīdzekļu vadītāju norīkošanai darbā, un groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012, OV L 249, 31.7.2020., 49. lpp.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/1054 (2020. gada 15. jūlijs), ar ko Regulu (EK) Nr. 561/2006 groza attiecībā uz minimālajām prasībām par maksimālajiem transportlīdzekļa ikdienas un iknedēļas vadīšanas laikiem, minimālajiem pārtraukumiem un ikdienas un iknedēļas atpūtas laikposmiem un ar ko Regulu (ES) Nr. 165/2014 groza attiecībā uz pozicionēšanu ar tahogrāfu palīdzību, OV L 249, 31.7.2020., 1. lpp.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/1055 (2020. gada 15. jūlijs), ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1071/2009, (EK) Nr. 1072/2009 un (ES) Nr. 1024/2012, lai tās pielāgotu norisēm autotransporta nozarē, OV L 249, 31.7.2020., 17. lpp.

12. Otrajā sanāksmē Komisija sniedza atjauninātus datus par kravu autopārvadājumu tirgu un skaidrojumus par pasākumiem, kas veikti, lai izskaustu nelikumīgu uzņēmējdarbības praksi, nodrošinot, ka pārvadātāji ir faktiski reģistrēti dalībvalstī, kurā tie veic savu pamatdarbību. Iesniegtie skaitļi liecina, ka smago kravas transportlīdzekļu nodokļu minimālo likmju pazemināšana ļoti minimāli ietekmētu kravas autopārvadājumu uzņēmumu stimulus pārcelties, kas varētu ietekmēt dalībvalstu nodokļu bāzes.
13. Turklāt prezidentvalsts Čehija iesniedza kompromisa tekstu, kura galvenie elementi ietver iespēju samazināt minimālās likmes līdz nullei no direktīvas stāšanās spēkā (atceļot Komisijas ierosināto pakāpenisko samazinājumu) un apsvērumu, kura mērķis ir pārliecināt dalībvalstis, ka minimālo likmju pazemināšana atstāj dalībvalstīm plašu rīcības brīvību saglabāt savas pašreizējās smago kravas transportlīdzekļu nodokļu likmes.
14. Lielākā daļa dalībvalstu atzinīgi novērtēja un atbalstīja prezidentvalsts kompromisa tekstu un tā uzsvāra uz pēc iespējas lielākas elastības nodrošināšanu. Dažas dalībvalstis pauda bažas par direktīvas piemērošanas sākumu un tās saskaņošanu ar "Eirovinjetes" līgumu, par nepieciešamību saglabāt I pielikumu, ja likmes tiktu pazeminātas līdz nullei, un par iespējamo ietekmi uz budžetu, ko radītu spiediens pazemināt valsts likmes gadījumā, ja savas likmes pazeminātu citas dalībvalstis.
15. Tādēļ Nodokļu jautājumu darba grupas (augsta līmeņa darba grupa) sanāksmē prezidentvalsts nāca klajā ar pārskatītu kompromisa tekstu ar mērķi ņemt vērā delegāciju paustās bažas. Konkrēti, stāšanās spēkā tika atlikta un tika iekļauta pārskatīšanas klauzula. Neraugoties uz sanāksmē pausto plašo atbalstu šim tekstam, dažas delegācijas joprojām nevarēja atcelt savas atrunas.
16. Reaģējot uz paustajām bažām, prezidentvalsts ir nolēmusi grozīt direktīvas piemērošanas sākuma datumu, šīs piezīmes pielikumā pievienotajā tekstā norādīto termiņu atliekot līdz 2026. gada 1. janvārim.

III. TURPMĀKĀ VIRZĪBA

17. Ņemot vērā minēto, Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta:

- pieņemt vienošanos par šai piezīmei pievienoto tekstu;
 - ierosināt Padomei panākt politisku vienošanos par direktīvas projektu, pamatojoties uz prezidentvalsts kompromisa tekstu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.
-

2017/0115 (CNS)

Projekts

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz atsevišķiem noteikumiem par smago kravas transportlīdzekļu nodokļiem groza Direktīvu 1999/62/EK par ceļu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 113. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ¹¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹²,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija 2011. gada 28. marta Baltajā grāmatā ¹³ noteica mērķi pāriet uz principu "piesārņotājs maksā" un "lietotājs maksā" pilnīgu piemērošanu, lai radītu ieņēmumus un nodrošinātu finansējumu turpmākiem ieguldījumiem transporta nozarē.
- (2) Pēc būtības, ikgadējie smago kravas transportlīdzekļu nodokļi ir neatlīdzināmi maksājumi, kas saistīti ar faktu, ka attiecīgais transportlīdzeklis ir reģistrēts nodokļu maksātāja vārdā uz noteiktu laikposmu, un līdz ar to neatspoguļo konkrētu infrastruktūras izmantošanu. Līdzīgu iemeslu dēļ smago kravas transportlīdzekļu nodokļi nav efektīvi, lai stimulētu tīrākas un efektīvākas darbības vai samazinātu sastrēgumus.

¹¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹² OV C [...], [...], [...]. lpp.

¹³ 2011. gada 28. marta Baltā grāmata "Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu" (COM(2011) 144 galīgā redakcija).

- (3) Autoceļu nodevas, kas ir tieši saistītas ar ceļa izmantošanu, ir daudz piemērotākas šo mērķu sasniegšanai. Saskaņā ar Direktīvas 1999/62/EK 7.k pantu dalībvalstis, ieviešot autoceļu nodevas, var paredzēt valstu pārvaldītājiem attiecīgas kompensācijas par tām.
- (4) Smago kravas transportlīdzekļu nodokļu piemērošana rada izmaksas, kas nozarei līdz šim bija jāsedz jebkurā gadījumā, pat ja dalībvalstis iekasē autoceļu nodevas. Tāpēc smago kravas transportlīdzekļu nodokļi var būt šķērslis autoceļu nodevas ieviešanai.
- (5) Tādēļ būtu dalībvalstīm jāpiešķir plašākas pilnvaras samazināt smago kravas transportlīdzekļu nodokļus, proti, samazinot visas Direktīvā 1999/62/EK noteiktās minimālās nodokļu likmes līdz 0 EUR. Neskarot šo iespēju, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai saglabāt spēkā pašreizējos smagajiem kravas transportlīdzekļiem piemērotos transporta nodokļus, šādus nodokļus aizstāt ar citiem tāda paša veida nodokļiem vai atcelt šādus nodokļus un vēlāk tos ieviest atkārtoti.
- (6) Visu Direktīvā 1999/62/EK noteikto minimālo nodokļa likmju samazināšana līdz 0 EUR neietekmē iespēju dalībvalstīm saglabāt samazinātās likmes vai atbrīvojumus, kas piešķirti visiem smagajiem kravas transportlīdzekļiem pirms šīs direktīvas pieņemšanas.
- (7) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir nodrošināt iekšējā tirgus raitu darbību, Komisijai līdz 2030. gada 1. janvārim būtu jāizvērtē visu Direktīvā 1999/62/EK noteikto minimālo nodokļa likmju samazinājumi.
- (8) Tāpēc Direktīva 1999/62/EK būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 1999/62/EK groza šādi:

- (1) II nodaļas virsrakstu aizstāj ar šādu:
"Smago kravas transportlīdzekļu nodokļi";

(2) direktīvas 3. pantu groza šādi:

(a) [...] panta 1. punktu **groza šādi**:

(i) [...] punkta ievaddaļu aizstāj ar šādu:

"1. Smagajiem kravas transportlīdzekļiem piemērotie transporta nodokļi, kas minēti 1. panta a) apakšpunktā, ir šādi:"

ii) ievilkumu par Horvātiju aizstāj ar šādu:

"— Horvātijā:

godišnja naknada za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, posebna naknada za okoliš na vozila na motorni pogon,";

iii) ievilkumu par Slovākiju aizstāj ar šādu:

"— Slovākijā:

daň z motorových vozidiel,";

iv) ievilkumu par Apvienoto Karalisti svītro:

(b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Dalībvalstis, kuras aizstāj kādu no 1. punktā uzskaitītajiem nodokļiem ar citiem tāda paša veida nodokļiem vai atceļ kādu no 1. punktā uzskaitītajiem nodokļiem un vēlāk ievieš tāda paša veida nodokli, par to paziņo Komisijai, kas attiecīgā gadījumā iesniedz tiesību akta priekšlikumu 3. panta 1. punkta atjaunināšanai.";

(c) pantam pievieno šādu punktu:

"3. Neatkarīgi no iepriekšminēto nodokļu struktūras dalībvalstis katrā I pielikumā minētajai transportlīdzekļu kategorijai vai apakškategorijai var noteikt minētā nodokļa likmes saskaņā ar I pielikumā norādītajām minimālajām likmēm.";

(3) direktīvas 6. pantu aizstāj ar šādu:

"6. pants

1. Komisija līdz 2030. gada 1. janvārim novērtē šīs direktīvas noteikumu īstenošanu un ietekmi attiecībā uz smago kravas transportlīdzekļu nodokļiem. Novērtējumā uzsvāru liek uz analīzi par minēto noteikumu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību.

2. Pamatojoties uz minēto novērtējumu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz tiesību akta priekšlikumu nolūkā atbilstīgi grozīt attiecīgos šīs direktīvas noteikumus." [...]

(4) direktīvas 7. panta 9. punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"c) jebkuru transportlīdzekli, uz kuru attiecas tālāk izklāstītie nosacījumi:

i) to izmanto valsts vai civilajai aizsardzībai, ugunsdzēsības un citos avārijas dienestos un policijā vai arī to izmanto ceļu uzturēšanai; vai

ii) tā kustībai pa tā reģistrācijas dalībvalsts publiskās lietošanas autoceļiem ir gadījuma raksturs un to izmanto fiziskās vai juridiskās personas, kuru galvenā nodarbošanās nav kravu pārvadāšana – ar Komisijas atļauju un ar noteikumu, ka ar šo transportlīdzekli veiktie pārvadājumi nerada konkurences izkropļojumus; vai

iii) to izmanto personas ar invaliditāti vai tas pieder šādām personām; un";

(5) direktīvas 1999/62/EK I pielikumu aizstāj ar šīs direktīvas pielikuma tekstu.

2. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz [...] **2025. gada 31. decembrim**. Tās nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.
3. Dalībvalstis šo direktīvu piemēro no [...] **2026. gada 1. janvāra**.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

PIELIKUMS

"I PIELIKUMS

NODOKĻA MINIMĀLĀS LIKMES, KAS PIEMĒROJAMAS SMAGAJIEM KRAVAS TRANSPORTLĪDZEKĻIEM

Mehāniskie transportlīdzekļi			
Asu skaits un maksimālā pieļaujamā pilnā masa (tonnās)		Nodokļa minimālā likme (euro/gadā)	
Ne mazāk par	Mazāk par	Dzenošie tilti ar pneimatisko balstiekārtu vai tās atzītu ekvivalentu ¹⁴	Citas dzenošo tiltu balstiekārtas sistēmas
Divas asis			
12	13	0	0
13	14	0	0
14	15	0	0
15	18	0	0
Trīs asis			
15	17	0	0
17	19	0	0
19	21	0	0
21	23	0	0
23	25	0	0
25	26	0	0

¹⁴ Balstiekārtu atzīst par ekvivalentu saskaņā ar definīciju II pielikumā Padomes Direktīvai Nr. 96/53/EK (1996. gada 25. jūlijs), ar kuru paredz noteiktu Kopienā izmantotu transportlīdzekļu maksimālos pieļaujamos gabarītus iekšzemes un starptautiskajos autopārvadājumos, kā arī šo transportlīdzekļu maksimālo pieļaujamo masu starptautiskajos autopārvadājumos (OV L 235, 17.9.1996., 59. lpp.).

Četras asis			
23	25	0	0
25	27	0	0
27	29	0	0
29	31	0	0
31	32	0	0

SAKABINĀTIE TRANSPORTLĪDZEKĻI (TRANSPORTLĪDZEKĻI AR PUSPIEKABI UN AUTOVILCIENI)			
Asu skaits un maksimālā pieļaujamā pilnā masa (tonnās)		Nodokļa minimālā likme (euro/gadā)	
Ne mazāk par	Mazāk par	Dzenošie tilti ar pneimatisko balstiekārtu vai tās atzītu ekvivalentu ¹⁵	Citas dzenošo tiltu balstiekārtas sistēmas

¹⁵ Balstiekārtu atzīst par ekvivalentu saskaņā ar definīciju II pielikumā Padomes Direktīvai Nr. 96/53/EK (1996. gada 25. jūlijs), ar kuru paredz noteiktu Kopienā izmantotu transportlīdzekļu maksimālos pieļaujamos gabarītus iekšzemes un starptautiskajos autopārvadājumos, kā arī šo transportlīdzekļu maksimālo pieļaujamo masu starptautiskajos autopārvadājumos (OV L 235, 17.9.1996., 59. lpp.).

2 + 1 asis			
12	14	0	0
14	16	0	0
16	18	0	0
18	20	0	0
20	22	0	0
22	23	0	0
23	25	0	0
25	28	0	0
2 + 2 asis			
23	25	0	0
25	26	0	0
26	28	0	0
28	29	0	0
29	31	0	0
31	33	0	0
33	36	0	0
36	38	0	0

2 + 3 asis			
36	38	0	0
38	40	0	0
3 + 2 asis			
36	38	0	0
38	40	0	0
40	44	0	0
3 + 3 asis			
36	38	0	0
38	40	0	0
40	44	0	0

":